

A fenti mutatók segítségével meghatározható a könyvtárak fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges anyagi ráfordítások összege. Ezen belül a könyvtári munka hatékonyságának legáltalánosabb mutatója a munka hatékonyságának (MH) indexe, mivel ez jellemzi leginkább a könyvtár tevékenységét. A többi mutató ugyanis sokban a rendelkezésre álló anyagi eszközök nagyságától függ.

Menet közben.

A könyvtári munka össz-szövetségi seregszemléje.

A Bibliotekar'-ban (1977. 4.no. 6-7.p.) megjelent dokumentum szövegét (Na marse - vszeszojuznűj szmotr rabotű bibliotek) MÁNDY Gábor tömörítette.

A Szovjetunió Kulturális Minisztériuma mellett működő Állami Tárcaközi Könyvtári Bizottság - a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére - határozatot fogadott el arról, hogy 1977-ben össz-szövetségi könyvtári seregszemlét tartanak. Jóváhagyták a seregszemlére, továbbá az Össz-szövetségi Szervezőbizottság összetételére vonatkozó javaslatot. A szövetségi köztársaságok kulturális minisztériumainak és a mellettük létesített állami tárcaközi könyvtári bizottságoknak, körzeti hivataloknak, a városi és kerületi kulturális osztályoknak, a megfelelő hatóságoknak, társadalmi szervezeteknek stb. előirták, hogy alakítsanak köztársasági, kerületi stb. szervezőbizottságokat, és biztosítsák minden hatóság és szervezet széleskörű részvételét a könyvtári seregszemlén.

A seregszemle a könyvpropaganda ideológiai színvonalának emelésére, az olvasók kiszolgálásának minőségi javítására, a könyvtáraknak a dolgozók kommunista nevelésében betöltött, valamint a tudományos-műszaki haladásban játszott szerepének megerősítésére irányul. A párt- és állami szervek (SZKP KB, Komszomol KB, Minisztertanács), valamint a Szovjetunió Szakszervezeteinek Központi Tanácsa határozataival összhangban szükséges megszervezni a könyvtárak és az egyes dolgozók munkaversenyét a különböző címekért ("A kerület, város stb. legjobb könyvtára", "Kiváló könyvtár", "A szakma legjobbja"). A seregszemle 1977 januárjától 1978 januárjáig tart.

A seregszemle alapvető célkitűzései:

- megerősíteni a könyvtáraknak mint a pártszervezetek bázisainak szerepét a kommunista nevelésben; biztosítani aktív részvételüket a kommunista építőmunka konkrét feladatainak megoldásában;
- széleskörű és sokoldalú irodalompropagandát kifejteni az aktuális kérdésekkel összefüggésben (Nagy Októberi Szocialista Forradalom, Lenin munkássága, a kommunista párt vezető szerepe stb.);
- segítséget nyújtani a dolgozók mozgósításában a termelési feladatok teljesítéséhez; a termelési kultúra tökéletesítéséhez; széleskörűen

népszerűsíteni a munkaversenyről, az ujitókról és élmunkásokról szóló irodalmat;

- a lakosságra, ideológiai és erkölcsi nevelésének fejlesztése a komplex megközelítés, valamint az olvasói csoportok sajátosságainak figyelembevétele alapján; megerősíteni az irodalompropagandát (különösen a fiatalok honvédelmi-hazafias nevelése terén);

- állandóan növelni az olvasók számát; arra törekedni, hogy minden könyvtárhasználó olvasói tevékenysége sokoldalú legyen, s elősegítse a személyiség harmonikus fejlődését;

- a könyvtári állományok minőségi javítása, a profilba nem tartozó irodalom és a fölös példányok elavult művek kivonása;

- tökéletesíteni a könyvtári munka formáit és módszereit; kiszélesíteni a tájékoztató tevékenységet (a könyvtárak funkciójától függően); a rádió, televízió, a sajtó felhasználása a propagandamunkában; az olvasók differenciált kiszolgálása tematikusan szakosított, ill. meghatározott olvasói kategóriákat (szakemberek, fiatalok stb.) kiszolgáló fiókkönyvtárak és szakolvasótermek megnyitása révén;

- elősegíteni a könyvtári szolgáltatások jobb szervezését, megvalósítani a centralizációt, a lehető legnagyobb mértékben fejleszteni a könyvtári hálózatokat;

- a könyvtárosok általános és szakmai műveltségének emelése; minden könyvtári munkatárs bevonása a rendszeres képzésbe; a káderek megerősítése, élet- és lakáskörülményeik javítása;

- a könyvtárak anyagi bázisának, technikai felszereltségének további erősítése; az olvasók maximális kényelmének kialakítása;

- minden könyvtártípus együttműködésének biztosítása az állománygyarapításban, az olvasók kiszolgálásában, a könyvtári bibliográfiai-tájékoztató munkában, a módszertani irányításban, a könyvtártudományi és bibliográfiaelméleti kutatásokban; rendszeres együttműködést folytatni a tudományos-műszaki tájékoztató szervezetekkel, tudományos intézményekkel és társaságokkal (a feltalálók és racionalizátorok, a könyvbarátok társasága stb.).

A seregszemle során azokat a könyvtárakat tekintik győzteseknek, amelyek a legjobb eredményeket érték el az irodalompropagandában, a nevelőmunkában, az olvasótoborzásban, a könyvtári állományok hatékony kihasználásában.

A seregszemle megszervezése

A seregszemlében minden hatóság és társadalmi szervezet könyvtári részt vesznek. A seregszemle általános irányítását az Állami Társasági Könyvtári Bizottság által megalakított "Össz-szövetségi Szervezőbizottság a seregszemle lebonyolítására" valósítja meg. Területi egységenként (köztársaság, körzet, város stb.) hasonló szervezőbizottságok végzik az irányítást. A seregszemle eredményeit a városokban január, a körzetekben és kerületekben február, a köztársaságokban pedig március közepén összegezik. Minden szinten okleveleket adnak ki a következő felirattal: "A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára rendezett könyvtári seregszemle győztese". A könyvtárak és könyvtárosok ösztönzése (pl. oklevéllel díjazás) a helyi intézmények útján történik. A köztársasági szervezőbizottságok jelentései az össz-szövetségi szervezőbizottság-

hoz futnak be, ahol döntenek a kitüntetések, címek odaitéléséről. A sereg-
szemle során a könyvtáraknak a következő intézmények nyújtanak módszer-
tani segítséget: Állami Lenin Könyvtár, Állami Nyilvános Tudományos-Mű-
szaki Könyvtár, Állami Szaltükov-Scsedrin Nyilvános Könyvtár, Össz-szö-
vetségi Szabványügyi-Műszaki Könyvtár, a minisztériumok, hatóságok, tár-
sadmái szervezetek, ágazati központi könyvtárak, a szövetségi és autonóm
köztársaságok, körzetek és kerületek állami tudományos könyvtárai. A könyv-
tárak és könyvtárosok díjazása ünnepélyes körülmények között, a könyvtá-
rosok aktiva-gyűlésén, alig egy hónappal a kiértékelést követően megtörté-
nik.